

simple i punxant cimera de l'iceberg. El temps ho dirà.

Però ara, a la capital del Principat, ens movem dins un *carroussel* increïble. Resulta que la setmana passada tocava pagar els 1.952 milions de pessetes que Javier de la Rosa Martí devia a Grand Tibidabo. Volen saber-ne el desenllaç? De la Rosa no ha pagat res, ni una malla, i això que aquesta suma és ben petita. Jo crec que cap accionista de Grand Tibidabo no ser-

va l'esperança de cobrar-ne ni tan sols un bocinet. Però, mirin, aquests financers –delinqüents de coll blanc, com en deien en temps de Rudolf Hilferding a *El capital financiero*– no han perdut la imaginació. I això que a hores d'ara Javier de la Rosa es troba embolicat en aquest vesper de Brokers, amb l'indescriptible Ramon Fiter, president d'Urbas.

No. El que m'agrada és de tenir coneixement dels arguments –el so dels argu-

ments– de Javier de la Rosa per a no pagar els 1.952 milions de pessetes a Grand Tibidabo. L'argument és simple. El nostre home –ep, el de vostès!– diu que fa 74 dies que és a la presó, i que aquesta privació de llibertat li ha impedit de cercar els crèdits necessaris per afrontar el deute dels 1.952 milions de pessetes.

Després de tot el que ha fet el senyor de la Rosa Martí..., que ens pren per estúpids?
Fabià Estapé

Joan Crexell, referent nacional

Miquel Sellarès recorda i ret homenatge al Joan Creixell amic, periodista, historiador del franquisme i de la resistència del nacionalisme català.

Joan Crexell, periodista, escriptor i essencialment patriota, és avui i ha de ser demà un referent del nostre país. M'explicaré. Fa unes setmanes vaig fer una conferència a la Facultat de Ciències de la Comunicació davant una cinquantena d'estudiants especialitzats en periodisme polític, i per les seves preguntes vaig comprendre la desinformació existent sobre el franquisme i la manca de referents fiables de les noves generacions. I és aquí on veig la connexió del treball de Joan Crexell i la formació dels nous professionals de la informació. Una gran part dels seus 21 llibres, i alguns més d'inèdits, haurien de convertir-se en eines de formació per evitar que les noves generacions frivolitzessin l'estat de llibertats actual.

Des dels inicis dels anys 60 Joan Crexell comença la seva lluita per les llibertats i Catalunya. Fou un dels promotors de l'activisme entorn de les diades de l'Onze de Setembre, en aquells anys absolutament prohibides i perseguides, col·laborant amb el Front Nacional de Catalunya i el patriota Joan Ballester i Canals.

L'any 1971 Joan Crexell i jo vam decidir de crear un equip de treball amb la denominació *Catalunya 71*, amb voluntat de servei a totes les forces nacionalistes i catalanistes. Aviat ampliàrem el grup amb diversos col·laboradors: Joan Armet, Joan Vallvé, Joaquim Ferrer, Oriol Pi de Cabanyes, Ferran Camps, etc., i el consell de qui anomenàvem el "mestre", Josep Benet. L'any 1972 vam preparar amb el PSAN, FNC i UDC un gran document

Joan Crexell. Un patriota exemplar.

unitari del qual s'editaren 60.000 exemplars. L'èxit assolit per *Catalunya 71* féu que Crexell i jo penséssim en la necessitat de crear un servei més estructurat i amb una infraestructura blindada a la repressió de la policia. Ens dotàrem de documentació falsa i vam poder contractar diversos locals i connectar amb proveïdors. *Catalunya 71* quedà com un equip de treball, però estructuràrem el SIC (Servei d'Informació Catalana), amb un butlletí amb la capçalera *Avui*, i buscàrem finançament: Fèlix Martí, Jordi Pujol, Antoni Forrellat el van fer possible. En aquesta etapa no puc deixar d'esmen-

tar, per la seva col·laboració amb en Joan i amb mi, i pel seu patriotisme, la Maria Vila.

El 28 d'octubre del 1973 en Joan i jo vam cometre un greu error: il·lusionats, vam assistir a la reunió de la Comissió Permanent de l'Assemblea de Catalunya a la parròquia de Santa Maria Mitjancera de Barcelona. Mai no anàvem plegats en lloc per evitar que una possible caiguda en mans de la policia posés en perill tota la infraestructura. Tots vam ser detinguts i s'acabà la nostra clandestinitat. Setmanes després, vam sortir de la presó Model en llibertat provisional, i una cosa poc coneguda que demostra el coratge i la valentia d'en Crexell és que, unes hores després, la policia tornà a buscar-lo a casa seva i ell protagonitzà una fugida espectacular. Des d'una cabina em telefonà advertint-me de la seva situació i va haver de refugiar-se durant setmanes. En aquella reclusió no volguda prosseguí redactant amb tota regularitat l'*Avui SIC*.

Mesos després, vam crear Mar Blava, una copisteria que de dia treballava normalment i de nit hi editàvem opuscles i butlletins. Després va venir la nova situació democràtica i la minsa autonomia actual. I Joan Crexell –no sé si ben aconseguit per mi mateix– ingressà a CDC, on jo ocupava el càrrec de responsable de mitjans de comunicació. I ben aviat la seva tasca callada i contínua fructificà: *CDC Informacions*, *CDC Textos* i *Convergència* foren les publicacions impulsades per ell amb el suport de persones com Pere Artigues, Carme Arenas, etc. En aquella època Joan Crexell aconseguí un

cert grau de confiança amb Jordi Pujol.

Però Joan Crexell era un home de fermes conviccions que no es podien comprar ni amb sous ni amb actes de diputat ni càrrecs públics. I aviat les seves indoblegables idees toparen amb Pujol i començà a desenganyar-se del pujolisme, que acusà de no tenir un projecte polític. I va sortir de CDC.

En la nova etapa Crexell s'anà configu-

rant com un periodista i historiador del franquisme i la resistència del nacionalisme català, i s'allunyà de la militància política, però nacionalment sempre va estar a prop de totes les plataformes que s'anaven creant per la plena sobirania nacional, i donà suport diverses vegades a ERC.

Aquests últims mesos Joan Crexell seguia l'actualitat política i nacional del

nostre país amb un cert desengany: sense projecte nacional, amb corrupció, apoltronament en el poder..., però tot i això ell continuava transmetent la seva il·lusió a les noves generacions i al futur de la seva nació.

Joan Crexell, periodista, escriptor i patriota ens ha deixat, però el seu exemple, el seu referent, hauria de ser patrimoni de les noves generacions. **Miquel Sellarès**

Sida: esperances limitades

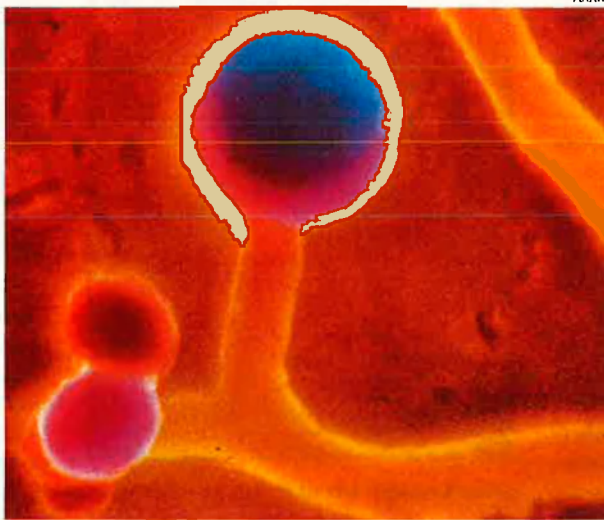
Es parla de fàrmacs inhibidors contra la sida que permeten millorar i allargar la vida dels malalts. Segons Xavier Duran, només uns pocs hi tenen accés.

A manca d'un tractament eficaç, les notícies sobre possibles fàrmacs per combatre la sida sempre creen expectatives. Promouen unes esperances sovint massa elevades, probablement inflades pels interessos de les companyies farmacèutiques que hi inverteixen, segures d'obtenir-ne beneficis.

Recentment s'ha parlat dels anomenats inhibidors de la proteasa com d'una nova família de fàrmacs contra la sida. Es tracta d'un tipus de medicaments utilitzats en la lluita contra el VIH (virus d'immunodeficiència humana) causant de la sida. En aquests moments, el VIH se sol atacar de dues formes. Una, amb inhibidors de la transcriptasa inversa. Com el seu nom indica, inhibeixen aquest enzim, necessari perquè el virus introdueixi el seu material genètic dins les cèl·lules. S'utilitzen tres fàrmacs: AZT, ddl i ddC. Cap dels tres no guareix la sida, però tots alenteixen la infecció, poden proporcionar una millor qualitat de vida al malalt i n'allarguen l'esperança de vida.

L'altre grup de medicaments actua sobre l'enzim que permet de fabricar les proteïnes de les càpsides del virus. També hi ha inhibidors que actuen sobre altres enzims essencials per a la formació o proliferació del virus. Actualment, diverses companyies farmacèutiques estudien antiproteases amb un disseny molecular específic. És una mena d'enginyeria molecular, ja utilitzada en diversos camps, i que permet d'augmentar les possibilitats d'èxit a l'hora de trobar el fàrmac desitjat.

Des de fa temps es duen a terme tractaments combinats. Això ho fan perquè la gran capacitat de canviar de forma que té el VIH el torna resistent als fàrmacs al cap d'un temps de tractament. En aquests moments, l'actitud recomanada és d'admi-

El virus de la sida encara no pot ser ben combatut. Però la desinformació preventiva, sí.

nistrar un fàrmac concret –el que convinguí a cada cas– i després, sense deixar d'administrar aquest, afegir-n'hi un altre. Es pot començar, posem per cas, amb ddl i després afegir-hi AZT. El ddl pot continuar essent efectiu perquè quedaran soques sensibles a aquest fàrmac. I l'AZT pot atacar els virus que s'hagin tornat resistents al primer fàrmac. Però, a aquesta combinació, s'hi afegeix o bé un tercer inhibidor de la transcriptasa inversa, o bé l'inhibidor de la proteasa. Aquests darrers

tenen l'avantatge d'impedir la formació de nous virus.

Els resultats obtinguts fins ara, tant amb els inhibidors ja coneguts com amb els que es van assajant, són prometedors, però no es pot dir que siguem a prop d'un remei contra la sida. Tot i així, els tractaments combinats, als quals s'afegeix una teràpia precoç contra les infeccions oportunistes que afecten els malalts, permeten cada vegada més de millorar i d'allargar la vida dels malalts. D'altra banda, i en alguns casos, aquests fàrmacs es revelen efectius com a preventius. L'administració d'AZT a embarassades seropositives redueix d'un terç les possibilitats que el nadó sigui també seropositiu.

Però tot això xoca no sols amb problemes mèdics –com ara possibles efectes secundaris–, sinó també socioeconòmics. Aquests tractaments són cars i per efectius que fossin només serien un remei per a una petita part dels seropositius o dels malalts de sida. I encara hi ha una dada més: malgrat

les campanyes, hi ha una gran part de població que no té accés als preservatius o que no n'utilitza. I això passa sobretot a l'Àfrica, on la malaltia té més impacte. Per això, el primer pas en aquests països seria d'aconseguir que s'hi pogués desenvolupar una política sanitària preventiva. Perquè, a més, ja sabem que les companyies farmacèutiques no inverteixen milers de milions buscant un fàrmac per repartir-lo a baix cost a l'Àfrica o al sud-est asiàtic.

Xavier Duran